

Про що сперечаються півні?

Китайське мистецтво в колекції Сумського обласного художнього музею представлене переважно виробами епохи останньої китайської, а точніше Манджурської, династії Цин (1644-1911): уславленою китайською порцеляною, різьбленими деревом, каменем, кісткою, а також зразками вишивок, перегородчастої емалі та традиційним живописом – паперовими згортками з тонкого бамбукового чи рисового паперу, вкритого малюнками тушшю і акварельними фарбами. Вони надійшли до зібрання 1953 року з Московського

Державного музею Східних культур, і серед них виділяється натюрморт «Квіти і фрукти» китайського художника XIX ст. Лі Цзи Чжоу.

Порцеляна Китаю вже майже півтори тисячі років користується заслуженою світовою славою. Вперше властивості цього матеріалу відкрили у VII ст. працюючі китайські майстри. Саме у порцеляні яскраво втілились космогонічні та естетичні уявлення древньої китайської цивілізації. В зібранні представлено вироби XVIII-XIX століть, коли довершеність прийомів та видів декору досягла своєї вершини. На перегородчастій емалі та тарелі

приклад, китайський чарівний птах Чунмін, що боровся із нечистою силою, був схожим на півня, Василіск – потворний змії-губитель – боявся лише півня. Цікаво, що, за міфами, ця потвора вилупилася із яйця, знесеного саме півнем. Півень – надзвичайно поширений і багатоплановий символ. У багатьох міфопоетичних системах він символізував войовничість. Наприклад, верховного китайського бога війни Тайї зображували як істоту з тулубом півня і головою людини. Войовничі півні на тарелі з музею скоріше схожі на домашніх птахів, хоча вони розташовані на хмаринках в оточенні квітучих півоній (сюжет, типовий для композиції «птахи і квіти»). Їх «бій» швидше нагадує суперечку півнів з курника, які не поділили... зернину. Хоча розгадати таємницю, про що сперечаються півні, ще

мають науковці...

Набула розповсюдження у Китаї і техніка перегородчастої емалі – напаяні на металеву основу тонкі мідні дротики, що утворюють окремі резерви, залиті кольоровими емаллями. В колекції представлені побутові та декоративні вироби переважно XIX ст., в сюжетах яких домінує традиційна тематика розписів: «птахи і квіти», «гора і вода».

розписані емаллями в гамі «зеленого та рожевого сімейств», а також вироби, вкриті підноливним кобальтовим розписом.

Перегородчаста емаль

Особливу увагу відвідувачі звертають на порцелянову таріль з двома півнями. Світова міфологія (і українська зокрема) залишила пам'ять про півня як про істоту, якої боїться нечисть (чорти, відьми та ін.). На-

Флакони з аметисту

«дракон і фенікс».

Художньою обробкою каменю займалися в Китаї протягом тисячоліть. В колекції зібрано фігурні флакони з кришталю, аметисту, сердолику; стеатитові прибори для письма: тушечниця з мавпочкою та спарені стопи для пензлів. Особливий інтерес становить скульптура культового призначен-

Ваза з квітами

ня – зображення Будди-Амітаби, виконане з трьох порід каменю. У виготовленні різноманітних побутових і декоративних предметів з кістки та твердих порід дерева майстри у Китаї використовували схожі прийоми та методи: об'ємне, площинне, рельєфне та ажурне різьблення, гравірування, інкрустацію.

Характерна риса китайських майстрів – тісний зв'язок з природою, намагання зберегти недоторканою первинність асиметричної форми, притаманну їй красу. Ці риси властиві всім виробам (а їх близько 100), що зберігаються у Сумському художньому музеї.

Людмила ФЕДЕВИЧ